

II. ÚJSZÖVETSÉG

Richard Gutzwiller

A KONKOLY A BÚZAFÖLDÖN

Mt 13,24-30; 37-43

Kínos tény előtt állunk. Úgy kellene, hogy az Egyház Isten nagy jele legyen, állandó csoda, amely a világ eseményei közepett mindig újból Isten titokzatos erejére mutat. Olyan kérdőjel, amelyet nem lehet nem észrevenni, magasba emelt zászló, Isten lengő lobogója. Hogy minden kapuja mindenki szemeláttára nyitva álljon, és emberek és népek áradjanak be rajta szakadatlan özönnel. Hogy Isten angyalaként, Szent Mihályként vívja a Lélek kardjával Isten ütközeteit. Pápáiban Krisztus áhítatot parancsoló alakját kellene látnunk, püspökeiben az apostolok szellemét éreznünk. A papokon észre kellene vennünk, hogy közülük között megújul a kenyérszaporítás csodája. Úgy kellene, hogy minden hívő ragyogó szeme a tiszta szívet és a belső békét tükrözze. Mindent a szeretet légköre járjon át, s vidáman és merészen tartson a fény felé. Ez az Egyház ellenállhatatlan lenne. Minden szem reá szegeződne, minden lelket lebilincselne, minden szívet meghódítana. Az előző században a vatikáni zsinatnak még volt bátorsága leírni a mérész mondatot: „Az Egyház önmagában megcáfolhatatlan bizonyítéka isteni küldetésének: bámulatos terjedésével, kiemelkedő szentségével, minden jóban való kimeríthetetlen termékenységgel, átfogó egységével és győzhetetlen maradandóságával. A népek között magasra emelkedő jel ő.”

De a valóság, úgy tűnik, egészen más. A történelem mennyi erkölcsi tehertétele nehezedik a pápaságra! Mennyi aggodalmaskodás és kicsinyesség fordul elő a püspöksüveg hordozóinál! Mennyi nagyon is emberi vonás a papoknál a szentélyben! És hát a hívő emberek mások-e, mint a hitetlenek? Csakugyan fölismerhetjük-e Krisztus fáját a gyümölcsseiről? Mennyi giccset találunk ennek az egyháznak a templomaiban! Mennyi hamis érzélgőséget ájtatosságaiban! Mennyi túlzott megfogalmazást imáiban! Mennyi hamisat jámborságában! Mennyi csalóka aktivizmust és önzést egyesületeiben! Mennyi félnék bezárkózást vagy helytelen rokonszenvet a világ iránt! Hol van hát az Evangélium egyszerű nagysága? Hol a szentpáli szellem világhódító merésze? Hol a jánosi misztika visszatartott izzása?

Szakadék tátong eszmény és valóság között. És így az Egyház sokak számára immár nem vonzó mágnes, hanem taszító botrány. Az evangéliumot még csak elfogadnák, de az egyházat nem. A katolikus

vallás hittételeit tudnák helyeselni, de a konkrét egyház valóságával nem képesek kibékülni. Sokan fájdalmas csalódással elfordulnak tőle. Szegényebbek lettek egy nagy reménységgel. Mások számára Isten kimagasló városából középkori városka maradt, amelyet már csak történelmi érdeklődésből tanulmányoz az ember, hisz nincsen minden romantika híján. A legjobbokban pedig egy Savonarola izzása dagad. Ököibe szorítják zsebre dugott kezüket, és várják a reformátort. Persze nem éppen azt a lutheri haragot kívánják, amely lavinaként mindent a mélybe sodor. Nem olyan reformációt akarnak, amely rövid úton elhagyja a házat, mert túlságosan sok az ősatyáktól ránkmaradt holmi zsúfolódott össze benne. De reformot akarnak. Néhány kis rendelkezés itt nem segít. Radikálisan el kell intézni az egészet. Az Egyház Pál apostol szavai szerint Krisztus titokzatos Teste. Minthogy azonban Krisztus Istenember, az Egyházban az isteni mellett szabad és kell emberinek is lennie. Ezért teljesen méltányolják az emberi értékeket, módszereket, formákat. De Krisztusnál hiányzanak a szűkkeblűség, a kicsinyesség, a gyűlölködés és a bűn nagyon is emberi vonásai. Hogy lehet az, hogy mindez a nagyon is emberi megtalálható az Úr misztikus testében? Ez a döntő mozzanat. Itt az igazi botrány magva. Itt kellene a reform emelőjét alkalmazni. Ezt a nagyon is emberit gyökerestül ki kell irtani. Így érvelnek.

Nem érdemlik-e meg teljes rokonszenvünket? Éppen úgy, mint azok a szolgák, akik sok fáradsággal felszántották és búzával bevetették a földet, most pedig kínos és fájdalmas meglepetésükre azt látják, hogy egy csomó gaz nő fel rajta, — erre azután radikalizmusuk dühében azt indítványozzák, hogy rövid úton kitépnek minden gyomot. De Krisztus bámulatos felelete olyan, mint a reformátorok tüzére zúduló hidegvíz sugar. „Hagyjátok nőni!“ Földi életünk ideje a próbaidő kiállításának ideje. És éppen ennek kiállása az ember voltaképpeni életfeladata. Ezért itt a földön a jó és a rossz nincs hajszálpontosan elválasztva egymástól; ne is legyen. Az ember ki van téve mindennek, mint a búza a konkoly között. A keresztény élet veszélyben, vitában, ellentmondásban és ellenállásban folyó élet. Világ és Egyház nem egymás mellett áll, hanem az Egyház a világban van. Hit a hitetlenségben. Kereszténység a pogányságban. Bizonyos, hogy ez a föld Isten szántóföldje. De Isten a sátánnak is teret enged, és az éjszakánként, mikor az ember álomba merül, elveti ördögi konkolyát az isteni földeken. Isten e világgal való tervének ellentmond, hogy valaki erőszakosan, véglegesen ki akarja irtani a gonoszt. Azt jelentené ez, hogy kisajátítja Isten ítéletét, és bizonyos mértékig Istent játszik. Aki nagyon emberi vonások nélküli Egyházat akar, angyalegyházat angyalpapokkal, angyal-püspökökkel és angyalpapával, az jobban akarja tudni, mint Krisztus, az Egyház alapítója. Az földi mennyországot akar, földi paradicsomot.

Azt akarja a múlt időben, amit Isten akarata az örökkévalóságra tart fenn. Hiányzik belőle az a lelki nagyság és szellemi tágasság, amelyet Krisztus követel, hangsúlyozva, hogy Isten az ő napját bűnösökre és igazakra is ragyogtatja, termékenyítő esőjét gazfickóknak és szenteknek ajándékozza. Hiányzik belőle az a várni tudás, amelyet Isten követel. Előlegezni akarja az eredményt, anélkül, hogy kiállta volna a vizsgát. Már a hegy csúcsán akar állni, és nem nézi, ki tart ki a meredek kapaszkodón, ki marad vissza. Birtokolni akarja az örökkévalóságot anélkül, hogy ismerné az idő jelentőségét. Szétválasztást akar, de nem hagy lehetőséget az embereknek a választásra. Egyszóval: nem úgy akarja Isten országát, mint ahogyan Krisztus akarta. Emberi rámenőség ez keresztény álarc alatt. Emberi fanatizmus keresztény buzgalom látszatában. A képpromboló fanatizmus, a pusztító radikalizmus szeleme nem Krisztus szelleméből való. Az égből tüzet lehívni kívánó ifjú buzgólkodókat az Úr rendreutasítja: „Nem tudjátok, milyen szelleműek vagytok.“

Akkor hát mindent el kell viselni? Minden reformtörekvést lefékezni? Minden buzgalmat csirájában megfojtani? Szó sincs róla! De keresztény reformtörekvések és kereszténytelen fanatizmus között van egy lényeges különbség. A búzát búzának kell neveznünk, a konkolyt pedig konkolyoknak. Szemet és érzéket kell adnunk az embereknek az igazi, a keresztényi iránt a hit valódi szelleme által, és ugyanakkor megláttatni velük a hamisat, nem keresztényt, a hitnek ellentmondót is. Elő kell mozdítani a jót, küzdeni a gonosz ellen, dolgozni Istenért és a Sátán ellen. Föl kell hívni az embereket a döntésre, és segíteni kell nekik, hogy helyesen döntsenek. De nem szabad azt hinni, hogy a gonoszt egyszerűen ki lehet irtani, meg lehet semmisíteni, hanem ezt a kévebeszedést és elégetést az utolsó ítélet napjára kell hagynunk. Mert majd csak az Úr ítéletében találja meg minden az igazi helyét. Egy darab földecske, még ha a legjámborabb szekta, a legeszményibb zárda, a legszentebb életű emberek csoportja lenne is, sohasem Isten szántóföldje. Mert azon az Úr világos szava szerint konkoly is van. Az Egyház nagyon is emberi vonásai tehát olyasmi, amit Krisztus kifejezetten és tudatosan megenged. Ezért számunkra sem szabad botránnyá válnia, hanem csak ösztönzővé, hogy a dolgokat a hittel helyesen lássuk, és a hitből kiindulva helyesen döntsünk. Krisztus Egyháza ebben a korban, ebben a világban él, olyan egyházként, amelyet a nagyon emberinek súlya is nyom. A vatikáni zsinat mondata igaz: az Egyház termékenységét, egységét, maradandóságát nem lehet pusztán természetes módon megmagyarázni, tehát Isten jele. De ennek az Egyháznak a lényege csak a hit számára megközelíthető, mert minden nagy, isteni vonása mellett hozzátapad a kicsiny, az emberi, még a nagyon emberi is. Aki látja, hogy az Úr szántóföldje búzával és konkollyal van tele,

az emlékezzék az Úrnak a búzáról és konkolyról szóló példabeszédére, és éppen ebben a földben ismerje föl Krisztus szántóföldjét.

Hermann Gilhaus

ISTEN A SZÍVÜNKET AKARJA

Mk 7: vita a farizeusi hagyományokról

Az ilyen evangéliumi szövegek olvasásakor talán azt gondoljuk: mi köze a tiszta kezekkel evésnek, a poharak és edények öblögetésének a mi mai nehézségeinkhez és bajainkhoz? — Az kétségtelen, hogy a keresztény egyház már rég elvált a zsidóságtól, és ezzel eldőlt az istentiszteletre képesítő tisztaságnak a kérdése is.

De a probléma mégis megmarad. A zsidók, különösen pedig a farizeusok azt hitték, Istennek tetszően cselekszenek, ha pontosan megtartják tisztasági parancsaikat és áldozati előírásaikat, ha szombaton nem tesznek meg többet ezer lépésnél, és nem ülnek egy asztalhoz a pogányokkal. Több mint 600 parancs és tilalom gyűlt össze, és mindegyikhez tartaniok kellett magukat. Maga mögött hagyta-e a keresztény egyház mindezeket a parancsokat? fölismerte-e Isten követeléseinek lényegét? Jó lelkiismerettel nem mondhatunk mindenestül igent a kérdésre. Egészen más történt. A szorosan kötelező zsidó törvényektől ugyan megszabadult a fiatal egyház. De hamarosan új kérdések merültek föl, és ezekre feleletet kellett találni. Az egyházban új hagyományok keletkeztek. Viták adódtak a hittételek értelmezése körül, keresték a keresztény életmód kialakítását. A világ megértése új természettudományi ismeretek következtében módosult. A régi megfogalmazások nem illettek bele többé ebbe az új világképbe. Az új fogalmazásokat képes értelemben kell venni és magyarázni. Egyes fiatalok az ilyen képes értelmezést gyámoltalan kísérleteknek tartják, és kereken kijelentik: ha ez így nem történt meg, akkor a többi sem igaz, ami a bibliában áll.

Nagy gondot fordítottak az emberek arra, hogy megtartsák az áldozás előtti böjt parancsát. Azt hitték, Istennek tetszően cselekszenek, ha nem vesznek részt az eucharisztikus lakomán, mert előtte egy falat kenyert ettek. Nagy pontossággal részletezték a vasárnapi nyugalom parancsát; megállapították, milyen munkákat szabad végezni, melyeket kell elhagyni.

A példák sorát tetszés szerint folytathatnánk. Idősebbek hozzátehetik a maguk talán igen fájdalmas tapasztalatait. Ha sok keresztény ma elégedetlen, tudni akarja, mi ennek vagy annak a rendelkezésnek az alapja, és szkeptikussá válik, ha egyes törvényeket egyáltalán nem